

Handläggare: Gunilla Schedin
Tfn: 508 09 015

Till Norrmalms stadsdelsnämnd

Bättre villkor för människor med funktionshinder- yttrande till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Yngve Lindström
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från stadsdelsnämnden med anledning av en motion från Jan Björklund m.fl. (fp) om bättre villkor för funktionshindrade. I motionen föreslås bl.a. en ny handikappreform, åtgärder för att öka tillgängligheten samt möjligheterna för funktionshindrade att komma ut på arbetsmarknaden.

Stadsdelsförvaltningen är positiv till flera av de förslag som förts fram för att förbättra villkoren för funktionshindrade. Förvaltningen anser dock inte att det behövs någon ny handikappreform och delar inte heller i övrigt alla de synpunkter och förslag som lagts fram i motionen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom stadsmiljö- och planeringsavdelningen i samråd med vård- och omsorgsavdelningens handikappenhets och försörjningsstödsenhet. Norrmalms handikappråd har bidragit med synpunkter vid sitt ordinarie sammanträde 2003-09-11.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från stadsdelsnämnden med anledning av en motion från Jan Björklund m.fl. (fp) om bättre villkor för funktionshindrade.

Motionen i sammanfattning

I motionen framhålls att människor med funktionsnedsättning skall ha samma möjligheter som andra att leva ett självständigt liv, ha ett arbete att gå till och känna sig trygga mot alla former av diskriminering.

Jan Björklund m.fl.(fp) anser att det behövs en ny stor handikappreform för att förbättra tillgängligheten i staden. Varje nämnd och styrelse föreslås få i uppdrag att kartlägga tillgänglighetsproblemen inom sitt ansvarsområde och göra en åtgärdsplan för att rätta till problemen. I detta arbete måste handikapporganisationerna engageras.

Av motionen framgår vidare att man anser att det är ett stort slöseri med mänskliga resurser att så många funktionshindrade står utanför arbetslivet. Stadens ansvar för arbetsmarknadspolitiken föreslås därför främst inriktas på att skaffa sysselsättning, förbereda för jobb eller ordna utbildning för de mest utsatta, t.ex. funktionshindrade. För att underlätta förvärvsarbete för funktionshindrade föreslås att staden inrättar s.k. ”job coach”.

Vad gäller bostäder för funktionshindrade framhålls att boendet är en viktig trygghetsfråga och man anser att valfrihet skall råda både vad gäller val av boendeform, rätt att välja boende i olika stadsdelar och eventuell hemtjänstgivare. Man föreslår också att staden inför en garanti som innebär att ingen skall behöva vänta mer än tre månader på bostadsanpassning. Vidare påpekas att det finns behov av fler gruppboendestäder för utvecklingsstörda.

I motionen tas även frågan om diskriminering av funktionshindrade upp och man anser att svensk lagstiftning är otillräcklig vad gäller sanktioner gentemot den som diskriminerar någon funktionshindrad. Man betonar att ingen diskriminering av funktionshindrade får förekomma inom Stockholms stad och att stadens medarbetare måste få information och utbildning i diskrimineringsfrågor.

Stadsdelsförvaltningens synpunkter

Stadsdelsförvaltningen delar uppfattningen att villkoren för funktionshindrade måste förbättras men ser inget behov av en ny handikappreform. Redan idag finns lagar, riktlinjer och policydokument som syftar till att förbättra villkoren för funktionshindrade.

DNR: 520-468/03

Vad gäller Stockholms stad har även en befattning som funktionshindersombudsman inrättats med uppgift att bl.a. initiera förslag om förbättringar för funktionshindrade hos stadens nämnder och styrelser. Vidare har kommunfullmäktige antagit en plan för arbetet med funktionshinder som ska ligga till grund för samtliga nämnders lokala planer. Norrmalms stadsdelsnämnd upprättar, i likhet med andra nämnder, årligen en lokal handikapplan med beskrivning av vilka åtgärder som kommer att vidtas för att förbättra villkoren för funktionshindrade.

Enligt förvaltningens uppfattning är det inte bristen på planer och policydokument som gör att de funktionshindrades villkor i många avseenden är eftersatta. Problemet är snarare att det inte finns tillräckliga resurser för att leva upp till lagstiftarens intentioner och nå de mål som anges i olika typer av planer och policydokument.

Förslaget om att varje nämnd och styrelse ska kartlägga tillgänglighetsproblemen inom sitt ansvarsområde finns redan i direktiven för handikapplanen men även här behöver resurser tillföras både för själva kartläggningsarbetet och för att åtgärda de brister som detta arbete kommer att resultera i. Någon regelrätt kartläggning av tillgänglighetsproblemen inom stadsdelen Norrmalm har inte gjorts. De brister som upptäcks rapporteras dock vidare till gatu- och fastighetskontoret för att åtgärdas antingen inom ramen för det nu pågående tillgänglighetsprojektet eller på annat sätt.

Stadsdelsförvaltningen delar folkpartiets uppfattning om att tillgänglighetsaspekterna måste beaktas på ett tidigt stadium när nya byggprojekt planeras. I de planärenden som remitteras till stadsdelsnämnden görs alltid en bedömning av om kravet på tillgänglighet är tillgodosett.

Förvaltningen delar också uppfattningen om att det är ett slöseri med mänskliga resurser att så många funktionshindrade står utanför arbetsmarknaden. I motionen föreslås att stadens ansvar för arbetsmarknadspolitiken främst ska handla om att skaffa sysselsättning, förbereda för jobb eller ordna utbildning för de mest utsatta. Förvaltningens uppfattning är att det huvudsakligen är statens uppgift att ordna arbete och sysselsättning, även för de funktionshindrade.

Redan idag finns Arbetsförmedlingen Rehabilitering med flera kontor i staden och med uppgift att erbjuda särskilda resurser för arbetssökande med speciella behov. Vidare finns en specialarbetsförmedling för unga handikappade. Inom Arbetsmarknadstyrelsen finns även en självständigt affärsenhet, Arbetslivstjänster, som via konsulter arbetar med yrkesinriktad rehabilitering för företag, organisationer och myndigheter.

Ansvar för att förbereda för jobb eller ordna utbildning för de mest utsatta på arbetsmarknaden är delat mellan staden och länsarbetsnämnden. Inom staden finns också flera exempel på lyckade satsningar, t.ex. olika projekt med EU-stöd. Dessa bygger vanligen på samarbete mellan kommunen, länsarbetsnämnden, försäkringskassan m.fl.

DNR: 520-468/03

Inom Norrmalms stadsdelsförvaltning pågår ett projekt baserat på en arbetsverksamhet för psykiskt funktionshindrade, Kontor- och service. Projektet syftar till att slussa ut deltagarna till arbetsuppgifter som det finns en betalningsvilja för på marknaden. Inom Competencen, försörjningsenhetens arbetssökarverksamhet, förbereds långtidsarbetslösa från flera stadsdelar och kommuner för arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Vad gäller förslaget om att i staden inrätta s.k. "job coach" anser stadsdelsförvaltningen att detta är en metod som såväl länsarbetsnämnden som staden redan tillämpar. Inom Arbetsförmedlingen Rehabilitering finns redan idag s.k. sius-konsulenter, (särskilt introduktions- och uppföljningsstöd) vilkas uppgift är att efter kartläggning av den funktionshindrades förutsättningar och önskemål hitta lämpligt arbete. Sius-konsulenter svarar också, under en introduktionsperiod, för såväl stöd till den enskilde som till arbetskamrater och arbetsledning. Enligt Arbetsförmedlingen Rehabilitering är detta en verksamhet som givit mycket goda resultat.

Förvaltningen delar motionärernas uppfattning att viss affärsverksamhet, som café-verksamhet och varuproduktion, kan vara lämplig för arbetshandikappade. När det gäller personer som omfattas av LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, är kommunen ansvarig för sysselsättning. För personer med utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada ger lagen rätt till sysselsättning. För dessa personer köper Norrmalms stadsdelsnämnd platser i daglig verksamhet i andra stadsdelar. Några arbetsplatser finns också i Café Katarina inom förvaltningen. För personer med psykiska funktionshinder driver socialpsykiatriska enheten arbetsverksamheter.

Enligt lagen om vissa kommunala befogenheter i fråga om sysselsättning för handikappade har kommunen befogenhet att driva affärsverksamhet under följande förutsättningar:

- Att arbetshandikappade inom kommunen inte i tillräcklig omfattning kan få lämplig anställning på annat sätt
- Att verksamheten är anordnad så att den är särskilt lämpad för sysselsättning av arbetshandikappade
- Att anställning i verksamheten sker efter anvisning av den offentliga arbetsförmedlingen eller, efter dennes medgivande, av kommunens socialvårdsorgan. Här syftar man på de fall då kommunen bereder personer med arbetshandikapp anställning med marknadsanpassad lön. Detta är oftast endast aktuellt vid lönebidragsanställning.

Stadsdelsförvaltningen ser det angeläget att skapa arbetstillfällen för funktionshindrade, så långt det är möjligt, inom hela det kommunala verksamhetsområdet. Det är givetvis lika angeläget att arbetstillfällen för funktionshindrade skapas i landstinget och inom privata företag och organisationer.

Vad gäller bostäder för funktionshindrade delar stadsdelsförvaltningen uppfattningen att alla ska ha rätt till ett bra boende. Så långt det är möjligt ska den enskilde självklart också ha rätt att välja både boendeform och i vilken stadsdel han / hon vill bo. Gruppboendestäder

DNR: 520-468/03

är visserligen en för staden gemensam resurs. I praktiken har den enskilde dock inte möjlighet att fritt välja var han / hon vill bo utan är i allmänhet hänvisad till ett boende inom den "egna" stadsdelen eller till ett boende i någon av de stadsdelar respektive stadsdelsförvaltning samarbetar med i dessa frågor genom de s.k. förmedlingsgrupper som finns inom staden.

Att Stockholms stad behöver fler gruppbostäder för utvecklingsstörda är sedan tidigare ett känt faktum. Det behövs också bostäder för andra grupper av funktionshindrade, t.ex. personer med Aspergerdiagnos. Från stadsdelsförvaltningens sida beaktas behovet av nya gruppbostäder vid planering av nybyggnation inom stadsdelen. Frågan har t.ex. aktualiserats i samband planering av bebyggelsen vid Norra Bantorget och på Sabbatsbergssområdet.

Stadsdelsförvaltningen delar uppfattningen att nyproducerade flerfamiljshus och den yttre miljön kring bostäder, så långt det är möjligt, bör anpassas till människor med funktionshinder. Förvaltningen är också positiv till att det införs en garanti som innebär att ingen ska behöva vänta mer än tre månader på bostadsanpassning.

Vad gäller frågan om diskriminering delar förvaltningen helt uppfattningen om att diskriminering av funktionshindrade inte får förekomma. I motionen tas som exempel upp att ingen får nekas kommunal service och information på grund av sitt funktionshinder. Att någon på detta sätt skulle nekas service och information låter främmande. Däremot är det säkert möjligt att göra informationen mera lättillgänglig. Stadens hemsida, och därmed även Norrmalms hemsida, har gjorts mera tillgänglig för funktionshindrade. Arbetet med att anpassa även stadsdelsnämndens webbsida för kommunikation, Insyn, pågår i samarbete med andra förvaltningar.

Som framhålls i motionen behöver stadens anställda information och utbildning i diskrimineringsfrågor inte minst för att bli bättre rustade att ta emot funktionshindrade ute på sina arbetsplatser.

Bilaga

Motion från Jan Björklund m.fl. (fp) om bättre villkor för människor med funktionshinder.